Apr 16, 2025, 16:18

Dėl projektų autorių paieškos

From: info@architekturumai.lt
To: linas@a2x2.lt

Laba diena,

2025-04-10 el. paštu kreipėtės į Lietuvos architektų rūmus (toliau – **Rūmai**) su paklausimu dėl autorinių teisių.

Visų pirma pažymime, kad Rūmai nevaldo registro dėl autorių teisių. Rūmuose taip pat nėra saugoma informacija ir apie mirusių architektų autoriaus turtinių ir neturtinių teisių paveldėtojus.

Pagal Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (toliau – **AGTĮ**) 6 str. 1 d. nustatyta, jog autorius yra kūrinį sukūręs fizinis asmuo. Autoriaus turimos asmeninės neturtinės teisės numatytos AGTĮ 14 str. 1 d., o turtinės teisės – AGTĮ 15 str. 1 d. Vadovaujantis AGTĮ 15 str. 2 d., bet koks kūrinio originalo ar jo kopijų panaudojimas be autoriaus, jo teisių perėmėjo ar jo tinkamai įgalioto asmens leidimo yra laikomas neteisėtu (išskyrus AGTĮ numatytus atvejus).

Taigi, autoriaus neturtinės teisės visais atvejais priklauso kūrinio autoriui (ar jų grupei) ir negali būti perleidžiamos bei saugomos neterminuotai. Autoriaus turtinėmis teisėmis gali būti naudojamasi tik turint autoriaus sutikimą, o autorių turtinės teisės į kūrinį gali būti perduodamos sutartimi, paveldėjimo tvarka ir kita įstatymų nustatyta tvarka (AGTĮ 38 str.). Taigi, Rūmų nuomone, neabejotinai saugotina vertybė yra autorių teisių objektai – originalūs literatūros, mokslo ir meno kūriniai, kurie yra objektyvia forma išreikštas kūrybinės veiklos rezultatas. O pagal Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (toliau – AGTĮ) 4 str. 9 p. autorių teisių objektas yra architektūros kūriniai (pastatų ir kitų statinių projektai, brėžiniai, eskizai ir modeliai, taip pat pastatai ir kiti statiniai). Autoriaus turtinėmis teisėmis gali būti naudojamasi tik turint autoriaus sutikimą, o autorių turtinės teisės į kūrinį gali būti perduodamos sutartimi, paveldėjimo tvarka ir kita įstatymų nustatyta tvarka (AGTĮ 38 str.).

Nurodome, kad pagal Rūmų poziciją ir pagal AGTĮ 14 str. 1 dalies 3 punkte numatyta, jog kūrinio autorius, neatsižvelgiant į jo turtines teises, net ir tuo atveju, kai turtinės teisės perduotos kitam asmeniui, turi teisę prieštarauti dėl kūrinio ar jo pavadinimo bet kokio iškraipymo ar kitokio pakeitimo, taip pat dėl bet kokio kėsinimosi į kūrinį, galinčio pažeisti autoriaus garbę ar reputaciją (teisė į kūrinio neliečiamybę). Taigi, bendroji taisyklė – norint pakeisti kūrinį, autoriaus sutikimas yra būtinas, nepriklausomai nuo to, ar autorius yra perdavęs turtines teises į kūrinį. Svarbu atkreipti dėmesį ir į Europos architektūros paslaugų teikėjų etikos kodekso 4 straipsnį, kuriame numatyta, kad visi architektūros paslaugų teikėjai įsipareigoja remti nepriklausomumą, nešališkumą, ginti profesijos garbę ir orumą, elgtis taip, kad būtų gerbiamos kitų asmenų teisės ir interesai, be to, įsipareigoja pripažinti savo kolegų profesinius siekius ir indėlį bei gerbti jų teises. Minėto straipsnio 6 punkte taip pat numatyta, kad architektūros paslaugų teikėjas nesisavina kito architektūros paslaugų teikėjo intelektinės nuosavybės ir neteisėtai nesinaudoja jo idėjomis, jeigu negauna aiškaus sutikimo iš to paslaugų teikėjo, kuriam priklauso teisės į tą nuosavybę ar idėją.

Pavyzdinio teisių perleidimo rašto neturime, todėl siūlome vadovautis aktualiomis aukščiau minėtomis AGTĮ nuostatomis.

Pažymime, kad pvz., siekiant sužinoti mirusio asmens įpėdinių tapatybę, pirmiausia rekomenduojame kreiptis į Valstybės įmonę Registrų centras (Gyventojų registrą) su prašymu pateikti duomenis apie mirusio asmens paskutinę deklaruotą gyvenamąją vietą, kadangi **palikimo atsiradimo vieta laikoma paskutinė nuolatinė palikėjo gyvenamoji vieta.** Prašyme būtinai nurodykite duomenų tvarkymo pagrindą, kodėl siekiate sužinoti mirusio asmens paskutinės

deklaruotos gyvenamosios vietos adresą (*tikslu išsiaiškinti atsakingą notarų biurą, į kurį bus kreipiamasi dėl projekto autoriaus įpėdinių tapatybės sužinojimo, kad vadovaujantis ATGTĮ 49 str. nuostatomis galėtų būti gautas autorių asmeninių neturtinių teisių saugotojo (-ų) sutikimas dėl projekto korekcijos*).

Kuomet žinosite palikimo atsiradimo vietos adresą, Lietuvos notarų rūmų interneto svetainėje https://www.notarurumai.lt/notarai/4 *(puslapio apačioje)* įvedus miestą/rajoną ir gatvę/seniūniją būsite nukreiptas į notaro biurą, kuris atsakingas dėl turto paveldėjimo. Nurodytam notarų biurui pateikite prašymą dėl poreikio sužinoti mirusio autoriaus įpėdinių tapatybę, vėlgi nurodant prašymo priežastis ir pagrindą. Kuomet sužinosite įpėdinių ir/ar asmenų, kuriems pavesta saugoti neturtines teises, tapatybę (kontaktus), Rūmų nuomone, turėtumėte kreiptis į šiuos asmenis dėl sutikimo gavimo.

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad Registrų centras ir Notarų rūmai pabrėžia, kad informacijos teikimo pagrindas kiekvieną kartą vertinamas individualiai, pateikus prašymą, tačiau informacija turėtų būti suteikta, todėl rekomenduojame kreiptis pakartotinai, papildomai nurodant daugiau aktualių aplinkybių be motyvų.

Pagarbiai
Dalia Rakauskienė
Administratorė

El. paštas: info@architekturumai.lt
Mob. tel. +370 684 52298
Svetainė: www.architekturumai.lt
Adresas: Kalvarijų g. 1, LT-09310 Vilnius

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Šiame elektroniniame laiške bei jo prieduose esanti informacija yra konfidenciali. Jeigu nesate elektroninio laiško adresatas, bet koks šio elektroninio laiško turinio atskleidimas, kopijavimas, platinimas ar naudojimas yra griežtai draudžiamas. Jeigu gavote ne Jums skirtą elektroninį laišką, prašome informuoti Lietuvos architektų rūmus, o pati į elektroninį laišką ir jo priedus ištrinti.

> **From:** Linas Pasiaura <linas@a2x2.lt>
> **Sent:** Thursday, April 10, 2025 10:26 AM
> **To:** info@architekturumai.lt
> **Subject:** Dėl projektų autorių paieškos
>
> Laba diena, kaip kalbėjome telefonu
>
> rengiame Musninkų Alfonso Petrulio gimnazijos (Un. Nr. 8996-80-10-5012), adresu Gelvonų g. 10, Musninkai patalpų paprastojo remonto projektus.
>
> - Mokslo paskirties pastato, sporto salės, Gelvonų g. 10, Musninkų mstl., Musninkų sen., Širvintų r. sav., paprastojo remonto projektas
> - Mokslo paskirties pastato, aktų salės, Gelvonų g. 10, Musninkų mstl., Musninkų sen., Širvintų r. sav., paprastojo remonto projektas

Iš ekspertų gavome pastabą kad projektus turime susiderinti su projekto autoriumi. Badėme ieškoti autoriaus, nepavyko. Jei jus supratau, žadėjote padėti. Arba pakomentuoti kaip elgtis toliau.

A²X²

Linas Pasiaura

A2X2 ARCHITEKTAI

a2x2.lt / +370 614 95823